

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy VI

Marta Jargusz- nauczyciel języka polskiego

I. OCENĘ CELUJĄCĄ

- otrzymuje uczeń, który doskonale opanował wszystkie wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w klasie VI.
- Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia.
- Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach / np. udział w akademiach, inscenizacje teatralne itd. /, prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.
- Posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku przewidziane podstawą
- Wykazuje szczegółowe umiejętności w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego oraz językowego opisane na ocenę bardzo dobrą i dobrą.

II. OCENĘ BARDZO DOBRĄ

- Otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości określanych programem nauczania dla klasy VI
- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.
- Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie VI formami wypowiedzi /opis obrazu ,list oficjalny ,sprawozdanie, wywiad, charakterystyka postaci, notatka, tekst reklamowy /.
- Samodzielnie sporządza notatki z czytanych lektur.
- Bezbłędnie układa plan odtwórczy lektur, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi.

- Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądu bohaterów, pisanie opowiadania twórczego z elementami opisu, z dialogiem.
- Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych utworach.
- Biegłe posługuje się „Słownikiem ortograficznym”, „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych”, „Słownikiem wyrazów obcych”
- Potrafi porównać cechy gatunkowe gatunków literackich :bajki, baśni, legendy, hymnu, mitu, powieści, opowiadania, komiksu.
- Analizuje utwór liryczny, wykazuje się znajomością funkcji środków stylistycznych
- Potrafi sprawnie i świadomie porozumiewać się w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, kulturalnie i rzeczowo dyskutować, wygłaszać krótkie przemówienia, właściwie korzysta z internetowych form komunikacji.
- Analizuje poznane formy czasownika- określa czas, rodzaj, tryb, osobę i liczbę.
- Określa znaczenie trybów czasownika, biegle odmienia czasownik w trybie rozkazującym i przypuszczającym.
- Zna zasady pisowni cząstki „nie” z różnymi częściami mowy i z powodzeniem je stosuje.
- Odmienia rzeczownik przez przypadki, poprawnie używa trudniejszych form rzeczownika o nietypowej odmianie.
- Określa rolę przyimków w zdaniu, operuje przyimkami złożonymi.
- Wskazuje podobieństwa i różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem, potrafi świadomie ich używać w odpowiednim stopniu.
- Podaje poprawne formy liczebników prostych i złożonych; używa zaimków w swoich wypowiedziach.
- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
- Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe i nazywa je (zna podmiot i orzeczenie oraz przydawki, okoliczniki i dopełnienia)
- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według poznanego wykresu.
- Rozpoznaje zdania złożone i używa ich poprawnie w swoich wypowiedziach.
- Poprawnie stawia przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych.
- Rozpoznaje rodziny wyrazów.

- Posługuje się wyrazami pochodnymi.
- Poprawnie zapisuje trudne wyrazy pochodne.
- Potrafi uzasadnić pisownię wyrazów podając formy pokrewne.

III. OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w klasie V.

- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne.
- Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.
- Podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych : opowiadanie twórcze, opis z elementami charakterystyki, charakterystyka postaci literackiej.
- Potrafi porozumiewać się w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, kulturalnie i rzeczowo dyskutować, wygłaszać krótkie przemówienia, właściwie korzysta z internetowych form komunikacji.
- Sprawnie posługuje się „Słownikiem ortograficznym”, „Słownikiem wyrazów bliskoznacznych”, „Słownikiem wyrazów obcych”
- W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy i zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
- Nazywa cechy gatunkowe mitów, legendy, baśni, powieści, opowiadania, komiksu, hymnu.
- Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury.
- Określa formę gramatyczną czasowników.
- Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej.
- Zna zasady pisowni cząstki „nie” z różnymi częściami mowy i je stosuje.
- Odmienia rzeczownik przez przypadki, poprawnie używa trudniejszych form rzeczownika o nietypowej odmianie.
- Określa rolę przyimków w zdaniu, operuje przyimkami złożonymi.

- Wskazuje podobieństwa i różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem, potrafi świadomie ich używać w odpowiednim stopniu.
- Podaje poprawne formy liczebników prostych i złożonych; używa zaimków w swoich wypowiedziach.
- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
- Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe i nazywa je (zna podmiot i orzeczenie oraz przydawki, okoliczniki i dopełnienia)
- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według poznanego wykresu.
- Rozpoznaje zdania złożone i używa ich poprawnie w swoich wypowiedziach.
- Poprawnie stawia przecinki w zdaniach pojedynczych i złożonych.
- Rozpoznaje rodziny wyrazów.
- Posługuje się wyrazami pochodnymi.
- Poprawnie zapisuje trudne wyrazy pochodne.
- Uzasadnia pisownię rzeczownika i czasownika odwołując się do odmiany.
- Układa zdania złożone współrzędnie i podrzędnie.

IV. OCENĘ DOSTATECZNĄ

Otrzymuje uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej klasy VI.

- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
- W miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych / opowiadanie odtwórcze z dialogiem, opis przedmiotu i postaci, sprawozdanie, list, notatka, reklama/.
- Opanował technikę poprawnego czytania i doskonali się pod względem dykcji, intonacji, akcentowania/.
- Ma świadomość mechanizmów popełnianych błędów i potrafi je poprawić przy pomocy nauczyciela.
- Umie wymieniać elementy świata przedstawionego / miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia, narrator, tematyka utworu/.

- Odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych.
- W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- Zna i potrafi określić podstawowe formy czasownika- osobę, liczbę, czas, tryb (z pomocą nauczyciela)
- Odmienia czasownik we wszystkich trybach / prostsze przykłady/.
- Nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają.
- Odmienia przez przypadki rzeczownik o prostej odmianie.
- Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika.
- Odróżnia przyimek i zaimek od innych części mowy.
- Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia i określenia czasownika.
- Odmienia przymiotnik przez przypadki.
- Łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia je, określa przypadek, liczbę i rodzaj.
- Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.
- Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań.
- Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie.
- Wpisuje zdanie w podany wykres.
- Podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone.
- Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.
- Rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, potrafi tworzyć pochodne według wzoru,
- Zna podstawowe zasady interpunkcji w zdaniu poj. i złożonym i stara się je stosować.
- Zna zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy i stara się je stosować.

V. OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- Jego technika cichego i głośnego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
- Błędy językowo – stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.
- Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.
- Zna najważniejsze elementy świata przedstawionego omawianych lektur (w niektórych przypadkach w ich fragmentach)
- Rozróżnia części mowy przewidziane pp w klasie VI.
- Wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia.
- Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki.
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy i tryby.
- Odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego.
- Odróżnia wyraz podstawowy od pochodnego.
- Poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii oraz zna podstawowe zasady ortograficzne.